

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

33. Turribus admirand.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

28.
De ceris.

tream fingeant ex oriza, esto nostati tùm minus pellucidam tùm magis fragilem: ex opposito ceras perpurgant adeo exquisitè, vt eas perducant in excellentiam candoris eximij, nec modo vulgares ex apibus; sed sibi ex vermibus proprias qui in intra Sinus arborum coalescunt. Est & tertium genus, plantarum quatuorundam ex frugibus expressum, sed primis duobus deterius. Textendis in omnes pannorum formas Sericis, & omni colorum & animantium varietate figurandis adeo miri sunt, vt tramam eorum attalicam, Phrygiõis acum manumque existimes, in contrahendis dumtaxat corporibus & situ gestuque donandis, cum artem aliam præter iudicium oculi non sequantur, deformant illorum habitudinem partium mutuan, & risum præbent vel mediocriter in eo peritis. Certum quendam colorum subactum pingendo adhibent, olearium ignorant penitus, artemque, quod peius est, picturæ umbris idoneis frequentandæ, ac permiscendorum inter se colorum: suam tamen hanc seu picturam seu magis tincturam eiusque opifices suspiciunt quod ea in arte melius nihil norint. Scalpro illorum videri doctius nihil potest, eatenam interdum, eodem in matmore incidunt longiorem, mobilibus annulis perforatam, & eodem è saxo solidam, patientia haud minus pertinaci quàm mirè solerti, qua scalpendo excellunt: fundunt & statuas etiam colosseas, sed in quibus nihil laudes præter aurum quo illas decorant, cœtera ineptas. Monstrat Pro- uincia Honam duodecim statuas suis in basibus, ab annis vt ferunt mille octingentis, cuius opere nescitur, quanto artificio viderint, putant illas Sinenses diuinæ manus, non humanæ opus quod eorum nemo ad earum præstantiam accesserit, fundendo ducendoque ferro nos vincunt, præterquam cannis muralibus quas habent satis rudes, digna tamen ingenij laude si fuere illarum inuentores, vt & sulphurarij pulueris quem singulari peritia, & immensa copia componunt: testatur Matthæus Riccius, quod semel tantum magharum in vrbium duabus, absumi vidit in ignes ludicos quibus variandis peculiari pollent industria, potuisse apud nos triennali bello sufficere, agebanturque tunc noui anni festa initia, quæ sunt lætitiis similibus & sumptibus imperio vniuerso communia. Sinarum Architectonice suos quoque tenet eruditos statosque Canones & leguntur tùm apud antiquos illorum auctores; tùm reipsa cernuntur in magnis veterum operum monumentis, æmulantibus quidem magnificentia præcæ operas Romanorum, sed multitudine longe vincentibus, dictum haud pridem de pontibus, non sine admiratione, palmare aliud Sinarum opus sunt turrium moles, vel ad mittendam in longa secula, heroum memoriam, qui virtute, licetis, armisque claruerunt; vel ad vrbium ornamentum; vel cuiuspiam simulacri, venerationem, vt duæ ingentes ex marmore altitudine perticatum centum viginti sex quæ templum idoli Pes vtrimque fulciunt: nec tamen confetti cum iis possunt quas publicè vrbes ædificant, velut malorum amuleta, & fatum ciuicæ faustitatis, dum

29.
Textura &
phtygion.

30.
Pictura.

31.
Sculptura.

31.
Fusoria.

42.
Architect.

33.
Turribus
admitand.

eo ponantur & loco, & momento; quæ sciens fortilegus pronuntiauerit ominata: illa hic omnium inftar sit, quæ Lincini vrbe opulenta Chiantonenfis Prouinciæ, extra pomaria uisitur, ea nongentos in cubitos octo frontibus assurgit, amplitudine ab imo ad verticem quæ tantæ altitudini respondeat: hanc testa porcellana exterius undique inerustat, anaglypha exornant semiextantia, & pulcherrima specie picturata; intus circumquaque, omnia speculum multiplex ex politissimo scitæque partito marmore, interiorem murum seu turris viscera scalæ diuidunt ab exteriori, quæ nouem per ambitum obeunt regiones in quas attollitur, in easque intercepto ascensu inducunt, patent hæc foris diuerso ab inuicem canone fabricæ regiones, vnum ædificij complexæ corpus omni ex parte absolutum; suas vnaquæque seorsum ostentat circum & exerit: coronides, peribolos, & elegantias; cuncta selectum marmor, & ferreis eratibus autatisque munitum. Sunt & suæ cuique regioni campana æra in concentum nutuum digesta, & crescit ab imo eorum numerus ad summum; cùmque omnem in partem spectent, quicumque flet ventus sonorum ex iis edit symphoniam, ac ne vager in alia fusius, extant in fastigio colossus ex ære fusilis, deauratus, Dei simulachrum cui turris sacra est, vix est toto in regno ciuitas, tametsi frequentissima sunt, quæ non aliquo splendoris huiusmodi nobilitentur ædificio, quædam vero etiam pluribus. Quod idem potest de palatiis dici quæ sibi olim iis in urbibus condebant Reges quas in sedem regiam legerant; & quæ fisci regij opibus fabricata, iisdem perpetuo facta recta rebusque omnibus magnificè instructa conseruantur: ægrè urbem reperias iis palatiis destitutam, quædam metropoles ad viginti censent. Tempia diis; academiæ Doctorum principibus, vni potissimum Sinarum magistro Confusio dicata; superbo paratu, absque numero sunt: triumphalium denique arcuum multitudo ingens, & Regum sepulera, miro artis & materiæ spectaculo visenda.

Domorum ædificatio nusquam ferè nisi ex ligno est: huic ab incendiis publici vigiles è speculis cauent; & si quæ emicuerit ciues ad opem ferendam excitant; pœnam capitis subit cuius culpa domum ignis corripuit: crebra tamen vrbes populantur incendia seu fortuita, siue à latronibus ad prædationem multis simul iniecta vicis. Scripsit qui aderat, Hanc eum regionis caput anno 1640. fuisse ab illa diuersam penitus quæ ante annos quindecim fuerat, igni scilicet ex parte consumptam sæpius, sæpius restitutam. Præter materiam domorum fragilem quæ illas de vita hominum metitur, subest quædam futuri apud Sinas sanè reprehendenda incuria; suum cuique tempus curandum dicitant; ventura, posteris curæ fore, fidemque illie Europæi difficile inueniunt cum aiunt nullas se habere tam malè compactas & materjatas domos quæ vnum saltem aut alterum seculum non æquent, multas verò annos, & quingentos, & mille. Nostra videlicet de suis æstimant, quibus construendis (præter illa quæ memorauimus æterni operis ædificia publica)

34.
Palatia &
ædes.